

**Riigikogu menetluses oleva konkurentsiseaduse muutmise ja sellega
seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (384 SE)
muutmise ettepanek**

1) Täiendada eelnõu § 1 punktiga 3a järgmises sõnastuses:

„3a) paragrahvi 4 pealkirja täiendatakse pärast sõna „otsuse“ tekstiosaga „(kartelli)“;“;

2) Muuta eelnõu § 1 punkti 17 ja sõnastada see järgmiselt:

„paragrahvi 63³ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Konkurentsiamet võib konkurentsijärelevamenetluse peatada, kui asja kohta seisukoha võtmisel olulist tähtsust omav ja selle asjaga seotud haldus-, halduskohtu-, tsiviil-, väärteo- või kriminaalmenetlus on pooleli.“;

3) Lisada eelnõusse § 1 punkt 18a järgmises sõnastuses:

„18a) paragrahvi 63⁴ lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) samas asjas on alustatud väärteomenetlust;“;

4) Muuta eelnõu § 1 punkti 20 ja sõnastada see järgmiselt:

„paragrahvid 63⁶ ja 63⁷ tunnistatakse kehtetuks“;

5) Lisada eelnõusse § 1 punktid 20a-20c järgmises sõnastuses:

„20a) Paragrahv 73⁵ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 73⁵. **Turgu valitseva seisundi kuritarvitamine**

(1) Ettevõtja poolt käesoleva seaduse §-s 16 sätestatud turgu valitseva seisundi kuritarvitamise keelu või Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 102 rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni kümme protsenti ettevõtja või ettevõtjate ühenduse üleilmsest kogukäibest.“;

20b) Paragrahvid 73⁷ ja 73⁸ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 73⁷. **Olulist vahendit omava ettevõtja kohustuste täitmata jätmine**

Ettevõtja poolt teisele ettevõtjale mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel võrgustikule, infrastruktuurile või muule olulisele vahendile juurdepääsu mittelubamise eest, samuti muu tegevuse eest, millega on kaasnenud olulist vahendit omava ettevõtja seaduses sätestatud kohustuste rikkumine, – karistatakse rahatrahviga kuni kümme protsenti ettevõtja või ettevõtjate ühenduse üleilmsest kogukäibest.

§ 73⁸. **Raamatupidamise erinõude täitmata jätmine**

Ettevõtja poolt käesolevas seaduses sätestatud raamatupidamise erinõude täitmata jätmise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni kümme protsenti ettevõtja või ettevõtjate ühenduse üleilmsest kogukäibest.“;

20c) Paragrahv 73⁹ tunnistatakse kehtetuks“;

6) Muuta eelnõu punkti 21 ja sõnastada see järgmiselt:

„seadust täiendatakse §-dega 73¹⁰–73²⁰ järgmises sõnastuses:

„§ 73¹⁰. **Uurimismeetme kohaldamise takistamine**

(1) Konkurentsijärelevamenetluses või käesoleva seaduse paragrahvides 73⁵, 73⁷–73⁸ ja 73¹³–73¹⁴ sätestatud väärteo menetluses teadvalt läbiotsimise takistamise, Konkurentsiameti

korraldusel paigaldatud pitseri rikkumise või väära, ebatäieliku või eksitava teabe andmise või teabe andmisest ebaseadusliku keeldumise eest uurimismeetmele allutatud muu isiku kui konkurentsijärelevalvemenetluses järelevalvealuse isiku poolt – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuse eest konkurentsijärelevalvemenetluses järelevalvealuse isiku poolt – karistatakse rahatrahviga kuni üks protsenti ettevõtja või ettevõtjate ühenduse üleilmsest kogukäibest.

§ 73¹³. Konkurentsi kahjustav kokkulepe, otsus ja kooskõlastatud tegevus

(1) Ettevõtja poolt käesoleva seaduse § 4 lõikes 1 sätestatud konkurentsi kahjustava kokkuleppe, kooskõlastatud tegevuse ja ettevõtjate ühenduse otsuse keelu või Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni kümme protsenti ettevõtja või ettevõtjate ühenduse üleilmsest kogukäibest.

(2) Vastutust käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud väärteo eest kergendab see, kui isik tõendab, et ta keelatud kokkuleppe osaliseks olemise ajal kokkulepet ei täitnud ja käitus turul ausat konkurentsi austavalt.

§ 73¹⁴. Konkurentsijärelevalvemeetme täitmata jätmine

Ettevõtja poolt konkurentsijärelevalves enda poolt võetud kohustuse või talle määratud ajutise või järelevalvemenetlust lõpetava konkurentsijärelevalvemeetme täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni viis protsenti ettevõtja või ettevõtjate ühenduse üleilmsest kogukäibest.

§ 73¹⁵. Juriidilise isiku vastutuse erisused

(1) Käesoleva seaduse §-des 73⁵-73⁸, 73¹⁰ ja 73¹³-73¹⁴ sätestatud väärteo eest vastutusele võtmisel ei kohaldata karistusseadustiku § 14 lõiget 4. Riigile väärteovastutust ei kohaldata.

(2) Ettevõtja vastutab tema valitseva mõju all oleva ettevõtja poolt toime pandud käesoleva seaduse §-des 73⁵-73⁸, 73¹⁰ ja 73¹³-73¹⁴ sätestatud väärteo eest, välja arvatud juhul, kui ta näitab, et tal ka kohusetundliku ja hoolika suhtumise korral ei olnud võimalust väärteo toimepanekut takistada.

§ 73¹⁶. Trahvi suuruse arvutamine

(1) Kui käesolev seadus näeb rahatrahvi suuruse alusena ette kogukäibe, võetakse aluseks kogukäibe trahvi kohaldamisele eelnenud majandusaastal.

(2) Kui ettevõtjate ühenduse toimepandud keelatud tegu on seotud ühenduse liikmeks olevate ettevõtjate tegevusega, on trahvi suuruse arvestamise aluseks ühenduse nende liikmete üleilmse kogukäibe summa, kes tegutsevad samal turul, mida toime pandud väärtegu on mõjutanud. Seejuures ei või ühelegi menetlusalusele isikule määrata trahvi, mis ületaks koosseisu sanktsiooni ülemmäära.

§ 73¹⁷. Liikmeskonnaga juriidilise isiku trahvimine

(1) Kui ettevõtjate ühenduseks olevale juriidilisele isikule kohaldatakse konkurentsialase väärteo eest trahvi tema liikmeks olevate ettevõtjate käibe alusel, peab juriidiline isik trahvi tasumiseks nõudma rahalist panust oma liikmetelt, kui ta ise on maksejõuetu.

(2) Trahvi tasumist ei saa nõuda nendelt liikmetelt, keda sama väärteo toimepanemise eest on juba karistatud või kes tõendavad, et nad ei kohaldanud ettevõtjate ühenduse otsust, ei teadnud sellest või on enne konkurentsijärelevalvemenetluse algust end sellest aktiivselt eemaldanud.

§ 73¹⁸. Konkurentsialaste väärtegude menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 73⁶ ja 73¹⁰-73¹² sätestatud väärtegude aegumistähtaeg on kolm aastat.

(2) Käesoleva seaduse §-des 73⁵, 73⁷-73⁸ ja 73¹³-73¹⁴ sätestatud väärtegude aegumistähtaeg on viis aastat. Nimetatud väärtegude aegumine peatub väärteo kohtumenetluse ajaks ning selle keelatud teo suhtes konkurentsiasutuse või Euroopa Komisjoni poolt konkurentsijärelevamenetluse otsuse kättetoimetamisel kuni ajani, mil konkurentsijärelevamenetluse otsust ei saa enam vaidlustada, või selle vaidlustamisel tehtud kohtulahendi jõustumiseni. Isikut ei tohi väärteos siiski süüdi mõista ega karistada, kui väärteo lõpuleviimisest kuni selle kohta tehtud kohtuotsuse jõustumiseni on möödunud selle teo aegumistähtajaks sätestatust viie aasta võrra pikem aeg.

(3) Käesolevas seaduses sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Konkurentsiamet.

(4) Käesoleva seaduse §-des 73⁵-73⁸, 73¹⁰ ja 73¹³-73¹⁴ sätestatud väärteigusid arutab maakohus.

(5) Väärteomenetlust ei alustata ja alustatud väärteomenetlus lõpetatakse lisaks väärteomenetluse seadustiku § 29 lõikes 1 toodud alustele ka juhul, kui

1) konkurentsijärelevamenetlus lõpetati käesoleva seaduse §-s 78³¹ sätestatud kokkuleppega, milles järelevaalkohtu isikuga lepiti kokku parandusliku makse tasumises;

2) menetlusaluse isiku suhtes otsustati kohaldada leebust ja ei esine käesoleva seaduse § 73¹⁹ lõikes 3 nimetatud asjaolusid.

(6) Väärteomenetluse võib käesolevas seaduses sätestatud väärteo suhtes jätta alustamata ja konkurentsiamet võib alustatud väärteomenetluse lõpetada, kui

1) Konkurentsiameti hinnangul ei ole väärteomenetluse toimetamine konkurentsireeglite täitmise tagamise seisukohalt prioriteetne;

2) konkurentsijärelevamenetluses kiidetakse heaks ettevõtja poolt kohustuste võtmine käesoleva seaduse § 78³⁰ lõike 4 kohaselt.

(7) Kui kokkuleppega või kohustuste võtmise heakskiitmisega lõpetatud konkurentsijärelevamenetlus uuendatakse, kuna järelevaalkohtu isik ei täida kokkuleppes tulenevaid kohustusi, võib Konkurentsiamet väärteomenetluse määrusega uuendada.

(8) Käesolevas seaduse paragrahvides 73⁵-73⁸, 73¹⁰ ja 73¹³-73¹⁴ sätestatud väärtegude tõendamisel on Konkurentsiametil lubatud kasutada ka konkurentsijärelevamenetluse uurimismeetmeid ja konkurentsijärelevamenetluses seaduslikult kogutud tõendeid. Teise liikmesriigi konkurentsiasutuse kogutud tõendid on väärteomenetluses lubatavad, kui neid kogudes ei ole rikutud Eesti konkurentsijärelevamenetluse põhimõtteid. Füüsilise isiku väärteoasjas ei ole lubatud tema süü tõendamisel kasutada teavet, mille see füüsiline isik oli sunnitud avaldama vastusena teabenõudele.

(9) Tõendite esitamine ja uurimine kohtus toimub väärteomenetluse seadustikus sätestatud korras.

§ 73¹⁹. Leebuse kohaldamine

(1) Konkurentsiamet ei alusta väärteomenetlust ja juba alustatud väärteomenetlus lõpetatakse § 78¹ lõikes 5 sätestatud leebuse kohaldamise tingimusi täitva leebusetaotleja suhtes, kes on esimesena esitanud leebuse kohaldamise taotluse koos teabega, mis võimaldab Konkurentsiametil konkurentsijärelevamenetluses, mille esemeks olev keelatud tegu on taotluses kirjeldatud kartell, kohaldada §-s 78²³ sätestatud uurimismeedet. Käesolevat lõiget kohaldatakse ka juhul, kui Konkurentsiametil on §-s 78²³ sätestatud uurimismeetme kohaldamiseks piisav teave olemas enne leebuse kohaldamise taotluse saamist, kuid uurimismeedet ei ole veel kohaldatud.

(2) Konkurentsiamet ei alusta väärteomenetlust ja juba alustatud väärteomenetlus lõpetatakse § 78¹ lõikes 5 sätestatud leebuse kohaldamise tingimusi täitva leebusetaotleja suhtes, kes on esimesena esitanud leebuse kohaldamise taotluse koos teabega, mis Konkurentsiameti hinnangul võimaldab taotluses kirjeldatud kartelli tuvastada. Käesolevat lõiget kohaldatakse ainult juhul, kui Konkurentsiametil ei ole enne leebuse kohaldamise taotluse saamist kartelli

tuvastamiseks piisavat teavet ja käesoleva paragrahvi lõige 1 ei ole kohaldatav ühegi teise leebusetaotleja suhtes.

(3) Käesoleva seaduse § 78¹ lõikes 5 sätestatud leebuse kohaldamise tingimusi täitva leebusetaotleja suhtes võib vaatamata käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatudle siiski väärteomenetlust alustada, kui leebusetaotleja on teisi ettevõtjaid või ettevõtjate ühendusi sunniga kallutanud kartellis osalema.

(4) Käesoleva seaduse § 78¹ lõikes 5 sätestatud leebuse kohaldamise tingimusi täitva leebusetaotleja suhtes väärteomenetluse alustamata jätmine käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud alusel ei välista tema kartellis osalemise tuvastamist konkurentsijärelevamenetluses või teiste kartellis osalejate suhtes toimivas väärteomenetluses.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 või 2 kohaselt ei ole alust leebusetaotleja suhtes, kes täidab käesoleva seaduse § 78¹ lõikes 5 sätestatud leebuse kohaldamise tingimusi, väärteomenetlust alustamata jätta, on Konkurentsiamet leebusetaotleja soovil kohustatud väärteomenetluses kohut teavitama tema poolt osutatud kaasabist.

§ 73²⁰. Leebuse tingimuslikust kohaldamisest ja kohaldamata jätmisest teavitamine

Konkurentsiamet teavitab leebusetaotlejat käesoleva seaduse § 78³⁴ lõigetes 1 ja 2 sätestatud leebuse tingimuslikust kohaldamisest või kohaldamata jätmisest. Leebusetaotleja taotlusel teavitab Konkurentsiamet teda sellest kirjalikult.“;

7) Eelnõu § 1 punktis 24, millega muudetakse KonkS § 78 lõiget 1, asendada tekstiosa „78³⁴“ tekstiosaga „73¹⁹“;

8) Eelnõu § 1 punkt 23 kustutada;

9) Muuta eelnõu § 1 punkti 27, millega muudetakse KonkS paragrahvi 78¹ lõike 2 punkte 1–5, ja sõnastada punkt 1 järgmiselt:

„1) leebusetaotleja nimi, registreerimisnumber või isikukood, aadress ja muud kontaktandmed ning teave selle kohta, kas leebusetaotleja soovib, et tema leebusetaotluse rahuldamata jätmise korral avaldataks tema taotlus väärteomenetluses karistust kergendava asjaoluna“;

10) Muuta eelnõu § 1 punkti 28, millega täiendatakse KonkS paragrahvi 78¹ lõigetega 2¹–2⁶ ja sõnastada punkt 2⁴ järgmiselt:

„(2⁴) Käesoleva paragrahvi lõikes 2³ nimetatud juhul on leebusetaotleja peamiseks kontaktpunktiks Euroopa Komisjon, kuni Euroopa Komisjon otsustab, kas ta menetleb salajast kartelli osaliselt või täielikult. Senikaua võib Konkurentsiamet leebusetaotlejalt lõikes 2 nimetatud teabe osas nõuda üksnes selgitusi konkreetsete asjaolude kohta. Kogu lõikes 2 nimetatud teavet võib Konkurentsiamet enne Euroopa Komisjoni nimetatud otsust nõuda üksnes erandlikel asjaoludel, kui see on vajalik salajase kartelli piiritlemiseks või liikmesriikide konkurentsiasutuste pädevuse jaotamiseks.“;

11) Muuta eelnõu § 1 punkti 37 ja sõnastada see järgmiselt:

„paragrahvi 78¹ lõiget 5 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) leebusetaotleja ei ole leebuse kohaldamise taotluse esitamise ja sisuga seotud asjaolusid enne taotluse esitamist avaldanud kellelegi muule kui teisele konkurentsiasutusele ega pärast taotluse esitamist, kuid enne asjas koostatud etteheiteid käesoleva seaduse § 78²⁷ tähenduses avaldanud kellelegi ilma Konkurentsiameti loata.“;

12) Asendada eelnõu § 1 punktis 38, millega muudetakse KonkS § 78⁴ lõiget 4, tekstiosa „78³⁴“ tekstiosaga „73¹⁹“;

13) Eelnõu § 1 punkt 39 kustutada;

14) Muuta eelnõu § 1 punkt 42 ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 78¹². Keelatud teo toimepanemise tuvastamise tagajärjed

Keelatud teo toimepanemise asjaolude tuvastamine Konkurentsiameti poolt on siduv keelatud teo toimepanemisest tekkinud haginõuet menetlevale kohtule, kui keelatud tegu tuvastavat haldusakti ei ole tähtaegselt vaidlustatud või kui on jõustunud kohtulahend, mille alusel jääb keelatud tegu tuvastav haldusakt kehtima.“;

15) Muuta eelnõu § 1 punkti 43 ja sõnastada see järgmiselt:
seadust täiendatakse 9². ja 9³. peatükiga järgmises sõnastuses:

„9². peatükk

KONKURENTSIJÄRELEVALVEMENETLUS

§ 78¹³. Käesoleva peatüki reguleerimisala ja konkurentsijärelevalvemenetluse üldised alused

(1) Käesolev peatükk sätestab konkurentsijärelevalvemenetluse põhimõtted, alused ja korralduse.

(2) Konkurentsijärelevalvemenetlus on haldusmenetlus, millele kohaldatakse haldusmenetluse seadust käesolevas peatükis sätestatud erisustega.

(3) Konkurentsijärelevalvemenetluse eesmärk on tuvastada keelatud teo toimepanemine ja vajaduse korral kohaldada keelatud teo toime pannud ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele konkurentsijärelevalvemeetmeid, et taastada ja säilitada moonutamata konkurents.

(4) Konkurentsijärelevalvemeetmed on kohustuse võtmise heakskiitmine ja keelatud teo toimepanemise lõpetamine.

(5) Konkurentsiamet viib läbi konkurentsijärelevalvemenetlust, sealhulgas määrab konkurentsijärelevalvemeetmed. Konkurentsiameti peadirektor kinnitab loetelu ametikohtadest, mida täitvatel ametnikel on pädevus Konkurentsiameti nimel konkurentsijärelevalvemenetlust läbi viia.

(6) Konkurentsiametil on õigus käesoleva seaduse 2. ja 4. peatüki ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 täitmise tagamisel seada konkurentsijärelevalvemenetluste läbiviimisel prioriteete, võttes arvesse:

1) käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärki;

2) oma ressursside tulemuslikku kasutamist;

3) menetluse esemeks oleva keelatud teo iseloomu, ulatust ja mõju konkurentsiolekorradele ning sellest tulenevat avalikku huvi.

§ 78¹⁴. Konkurentsijärelevalvemenetluse algus ning selle algatamata jätmise ja lõpetamise alused

(1) Konkurentsijärelevalvemenetlus algab:

1) Konkurentsiameti esimese menetlustoimingu sooritamisega, kui ilmnenud teave viitab keelatud teo toimepanemisele, või

2) käesoleva seaduse §-s 78¹⁵ nimetatud keelatud teo toimepanemise lõpetamise taotluse lubatavaks tunnistamisega.

(2) Konkurentsiamet ei algata konkurentsijärelevalvemenetlust või lõpetab menetluse konkurentsijärelevalvemeetde kohaldamata, kui:

1) käesoleva seaduse 2. ja 4. peatüki ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 täitmise tagamisel ei ole konkurentsijärelevalvemenetluse läbiviimine prioriteetne;

2) selleks tuleneb alus nõukogu määrusest 1/2003/EÜ;

3) konkurentsivolukorra analüüsile tuginedes konkurentsijärelevalvemenetluses tõenäoliselt ilmnev või konkurentsijärelevalvemenetluses ilmnunud teave ei ole piisav keelatud teo toimepanemise tuvastamiseks;

4) ettevõtjat või ettevõtjate ühendust, kelle keelatud teo toimepanemisele ilmnunud teave viitab, enam ei eksisteeri.

(3) Konkurentsiamet võib konkurentsijärelevalvemenetluse lõpetada minevikus toime pandud keelatud teo tuvastamisega konkurentsijärelevalvemeedet kohaldamata.

(4) Kui konkurentsijärelevalvemenetlus on alanud käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 2 alusel ning menetlus lõpetatakse lõike 2 punktide 1–3 alusel, annab Konkurentsiamet selle kohta haldusakti.

(5) Kui Konkurentsiamet otsustab pärast nõukogu määruse 1/2003/EÜ artikli 11 lõike 3 alusel Euroopa Komisjoni teavitamist konkurentsijärelevalvemenetluse lõpetada käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 3 alusel, teavitab ta sellest Euroopa Komisjoni.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–3 nimetatud konkurentsijärelevalvemenetluse lõpetamise alus on ära langenud, võib Konkurentsiamet omal algatusel või haldusmenetluse seaduse § 44 lõikes 1 sätestatud tingimustel menetlusosalise taotluse alusel menetluse uuendada.

§ 78¹⁵. Taotlus keelatud teo toimepanemise lõpetamiseks

(1) Isik võib kirjalikult taotleda keelatud teo toimepanemise lõpetamist, kui toimepanemine puudutab oluliselt tema õigusi. Seejuures ei ole isikul õigust nõuda keelatud teo lõpetamist kindlal viisil, sealhulgas ajutise konkurentsijärelevalvemeetme kohaldamist.

(2) Taotlus keelatud teo toimepanemise lõpetamiseks peab sisaldama järgmist teavet:

1) taotleja nime, isikukoodi või registreerimisnumbrit, aadressi ja muid kontaktandmeid;

2) identifitseerimist võimaldavaid andmeid ettevõtja või ettevõtjate ühenduse kohta, kes väidetavalt paneb toime keelatud tegu;

3) keelatud teo põhjalikku kirjeldust, sealhulgas teavet mõjutatud kaupade kohta ning keelatud teo toimepanemise geograafilist ulatust, aega ja viisi;

4) põhjendust, kuidas puudutab keelatud teo toimepanemine oluliselt taotleja õigusi ja miks taotleja ei saa oma õigusi samaväärselt kaitsta tsiviilkohtumenetluses.

§ 78¹⁶. Taotluse lubatavus

(1) Konkurentsiamet tunnistab §-s 78¹⁵ nimetatud taotluse lubatavaks, kui ei ole alust jätta seda läbi vaatamata.

(2) Lisaks haldusmenetluse seaduses sätestatule jätab Konkurentsiamet käesoleva seaduse §-s 78¹⁵ nimetatud taotluse läbi vaatamata, kui:

1) taotlus on ilmselgelt põhjendamatu, sealhulgas kui ilmselgelt ei ole taotleja õigused oluliselt puudutatud või puudub vältav rikkumine;

2) taotlejal on samaväärne võimalus kaitsta oma õigusi tsiviilkohtumenetluses.

§ 78¹⁷. Järelevalvealune isik ning tema õigused ja kohustused

(1) Järelevalvealune isik konkurentsijärelevalvemenetluses on ettevõtjat või ettevõtjate ühendust moodustav isik, kelle Konkurentsiamet menetlusse kaasab, kui tal tekib kahtlus, et see ettevõtja või ettevõtjate ühendus on toime pannud menetluse esemeks oleva keelatud teo. Järelevalvealuseks isikuks ei saa olla füüsiline isik, välja arvatud füüsiline isik, kes on ettevõtja äriseadustiku tähenduses.

(2) Järelevalvealusele isikule omistatakse teise isiku käitumine, temast tulenevad asjaolud ja teadmised, kui see teine isik on järelevalvealuse isiku organ, selle liige, töötaja või muu isik, kelle pädevuses on tegutseda järelevalvealuse isiku nimel või huvides. Nimetatud teine isik ei ole konkurentsijärelevalvemenetluses järelevalvealune isik.

(3) Järelevalvealust isikut teavitatakse viivitamata konkurentsijärelevalvemenetluse algatamisest.

(4) Järelevalvealust isikut ei teavitata konkurentsijärelevalvemenetluse algatamisest:

1) kuni see ohustaks läbiotsimisega tõendite kogumist või

2) kui Konkurentsiamet lõpetab menetluse enne järelevalvealuse isiku suhtes esimese uurimismeetme kohaldamist käesoleva seaduse § 78¹⁴ lõike 2 punktis 1 sätestatud alusel ja isiku teavitamine ohustaks tõendite edasist kogumist.

(5) Järelevalvealust isikut teavitatakse käesoleva seaduse § 78¹⁴ lõike 2 punkti 1 alusel lõpetatud konkurentsijärelevalvemenetlusest hiljemalt viie aasta jooksul konkurentsijärelevalve lõpetamisest.

(6) Järelevalvealuse isiku teavitamisel konkurentsijärelevalvemenetluse algatamisest teatatakse talle tema õigused ja kohustused. Isiku taotlusel selgitatakse talle nende õiguste ja kohustuste sisu.

(7) Järelevalvealusel isikul on konkurentsijärelevalvemenetluses õigus:

1) menetluse läbiviimisele tema põhiõigusi austades, sealhulgas mõistliku aja jooksul;

2) saada endale arusaadavas keeles ja anda teavet menetluse esemeks oleva keelatud teo kohta;

3) teada, et tema antud teavet võidakse kasutada konkurentsijärelevalvemenetluses ja vääртеomenetluses tema vastu;

4) keelduda teabe andmisest, millega ta tunnistaks ennast keelatud teo või mistahes süüteo toimepanemises süüdi;

5) keelduda teabe andmisest ulatuses, millega järelevalvealune isik avaldaks enda ja oma lepingulise või riigi õigusabi korras nimetatud esindaja või muu käesoleva seaduse § 78¹⁹ lõikes 3 nimetatud haridusnõuetele vastava välise õigusnõustaja vahelist konfidentsiaalset teabevahetust konkurentsijärelevalvemenetluses või sama menetluse esemega seotud varasemat konfidentsiaalset teabevahetust, või avaldaks teavet, millele laieneb advokaadi kutsesaladuse kaitse advokatuuriseaduse §-s 45 ja § 43 lõikes 2 sätestatud ulatuses;

6) tõlgi abile haldusmenetluse seaduses ja käesolevas peatükis sätestatud tingimustel;

7) lepingulise või riigi õigusabi korras nimetatud esindaja abile;

8) riigi õigusabile riigi õigusabi seaduses sätestatud alustel ja tingimustel;

9) teada uurimismeetme eesmärgi;

10) tutvuda tema suhtes kohaldatud uurimismeetme talletusega ning teha selle uurimismeetme tingimuste, käigu ja tulemuste kohta avaldusi, mis talletatakse;

11) esitada tõendeid ja taotlusi;

12) olla endale arusaadavas keeles ära kuulatud enne ajutise ja konkurentsijärelevalvemenetlust lõpetava konkurentsijärelevalvemeetme kohaldamist käesolevas peatükis sätestatud korras;

13) tutvuda menetlustoimiku materjalidega käesolevas peatükis sätestatud tingimustel;

14) viibida juures, kui Konkurentsiamet avab pitseri käesoleva seaduse § 78²³ lõike 4 punktis 2 sätestatud korras kaasa võetud või kopeeritud andmekandjalt ja saada mõistliku aja jooksul võimalus punktis 6 nimetatud konfidentsiaalse teabevahetuse ja advokaadi kutsesaladusega kaitstud teabe märkimiseks Konkurentsiameti täpsustatud korras ning viibida ka teabe edasise läbivaatamise juures.

(8) Järelevalvealusel isikul on kohustus taluda tema suhtes käesolevas peatükis sätestatud alusel ja korras kohaldatavaid uurimismeetmeid.

(9) Füüsilisest isikust järelevalvealusel isikul on õigus keelduda teabe andmisest, mis võiks teda ennast või tema tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 257 lõikes 1 nimetatud lähedast isikut süüstada keelatud teo või mistahes süüteo toimepanemises.

(10) Järelevalvealusel isikul ei ole õigust keelduda Konkurentsiametile välja andmast andmeid ja dokumente, mille kogumine ja säilitamine on talle seaduse alusel kohustuslik.

(11) Kui konkurentsijärelevalvemenetluse vältel selgub, et järelevalvealuseks isikuks loetud isik ei moodusta ettevõtjat või ettevõtjate ühendust, keda kahtlustatakse keelatud teo

toimepanemises, arvatakse see isik järelevalvealuste isikute ringist välja. Konkurentsiamet teavitab isikut sellest viivitamata.

§ 78¹⁸. Menetlusosalised

(1) Konkurentsijärelevalvemenetluses on menetlusosalised:

- 1) taotleja käesoleva seaduse § 78¹⁵ tähenduses;
 - 2) järelevalvealune isik;
 - 3) muu turuosaline, kelle õigusi võib konkurentsijärelevalvemeede oluliselt puudutada ja kelle Konkurentsiamet on menetlusse kaasanud.
- (2) Kui Konkurentsiameti hinnangul on keelatud teo toimepanemine lõppenud, arvatakse taotleja menetlusosaliste ringist välja. Enne seda annab Konkurentsiamet taotlejale võimaluse esitada oma arvamus ja vastuväited.

§ 78¹⁹. Esindamine

(1) Kui menetlusosaline või muu uurimismeetmele allutatud isik on juriidiline isik, osaleb ta konkurentsijärelevalvemenetluses oma seadusliku esindaja kaudu, kellel on kõik esindatava õigused ja kohustused.

(2) Menetlusosaline ja muu uurimismeetmele allutatud isik võib konkurentsijärelevalvemenetluses kasutada lepingulise või kui see on asjakohane, riigi õigusabi korras nimetatud esindaja abi muu hulgas uurimismeetme kohaldamisel. Kui Konkurentsiamet nõuab isikult teavet suuliselt küsitluse teel, võib tema eelnimetatud esindaja viibida küsitlemise juures ja anda esindatavale nõu, kuid mitte anda teavet esindatava nimel.

(3) Lepinguline esindaja konkurentsijärelevalvemenetluses võib olla advokaat või muu isik, kes on omandanud õiguse õppesuunal vähemalt riiklikult tunnustatud magistrikraadi, sellele vastava kvalifikatsiooni Eesti Vabariigi haridusseaduse § 28 lõike 2² tähenduses või sellele vastava välisriigi kvalifikatsiooni. Lepingulise esindaja volitust tõendab volikiri. Advokaadi puhul eeldatakse esindusõiguse olemasolu.

(4) Advokaati ei või teabenõudega kohustada andma Konkurentsiametile teavet ega juurdepääsu teabele, millele laieneb advokaadi kutsesaladuse kaitse advokatuuriseaduse §-s 45 ja § 43 lõikes 2 sätestatud ulatuses, välja arvatud siis, kui advokaati, advokaadibüroo töötajat või advokatuuri töötajat kahtlustatakse keelatud teo toimepanemises ning on alust arvata, et kutsesaladust sisaldavad andmed on seotud konkurentsijärelevalvemenetlusega.

§ 78²⁰. Menetlustoimik ja õigus sellega tutvuda

(1) Menetlustoimik sisaldab ajaliselt järgnevuses kogu teavet konkurentsijärelevalvemenetluse esemeks oleva keelatud teo kohta, sealhulgas Konkurentsiameti poolt konkurentsijärelevalvemenetluses saadud, koostatud või kogutud teabe saamise aega, allikat ja viisi.

(2) Menetlustoimikut peetakse eesti keeles. Võõrkeelne teave võib menetlustoimikus olla vaid koos tõlkega eesti keelde, välja arvatud juhul, kui tõlkimine oleks ilmselgelt ebaproportsionaalne, arvestades dokumendi sisu ja mahtu.

(3) Taotlejal käesoleva seaduse § 78¹⁵ tähenduses on õigus taotleda juurdepääsu teabele, mille alusel on Konkurentsiamet otsustanud konkurentsijärelevalvemenetluse lõpetada § 78¹⁴ lõike 2 punktis 3 sätestatud alusel. Konkurentsiamet ei võimalda taotlejal juurdepääsu ärisaladusele ega muule konfidentsiaalsele teabele.

(4) Konkurentsiamet teeb menetlustoimiku järelevalvealusele isikule kättesaadavaks hiljemalt koos arvamus ja vastuväidete esitamise võimalusega.

§ 78²¹. Saladuse hoidmise kohustus

(1) Menetlustoimikule juurdepääsu saanud järelevalvealune isik peab hoidma saladuses leebuse kohaldamise taotlusest ja kokkuleppe sõlmimise taotlusest saadud teavet. Nimetatud teavet võib järelevalvealune isik kasutada lisaks konkurentsijärelevalvemenetlusele, milles ligipääs menetlustoimikule tagati, üksnes enda esindamiseks või kaitse tagamiseks kohtumenetluses, mis on otseselt sama konkurentsijärelevalvemenetlusega seotud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohtumenetluse esemeks võib olla:

- 1) kartellis osalenud isikutele solidaarselt määratud trahvi jagamine;
- 2) keelatud tegu tuvastava haldusakti vaidlustamine;
- 3) järelevalvealuse isiku karistamine konkurentsialase väärteo eest.

(3) Enne Konkurentsiameti poolt konkurentsijärelevalvemenetluse lõpetamist on menetlusosalisel keelatud kohtumenetluses kasutada järgmist konkurentsijärelevalvemenetluse käigus saadud teavet:

- 1) teave, mille muu isik on konkurentsijärelevalvemenetluse jaoks koostanud;
- 2) teave, mille Konkurentsiamet on konkurentsijärelevalvemenetluses koostanud ning menetlusosalisele saatnud;
- 3) konkurentsijärelevalvemenetluses esitatud kokkuleppe sõlmimise taotlus, mis on tagasi võetud.

(4) Menetlusosalise ja muu uurimismeetmele allutatud isiku lepinguline või riigi õigusabi korras nimetatud esindaja on kohustatud hoidma saladuses talle konkurentsijärelevalvemenetluse käigus õigusabi andmisel teatavaks saanud teavet. Järelevalvealuse isiku esindajal on lubatud seda teavet avaldada esindatavale. Esindatava kohta käivat teavet võib esindaja avaldada vaid esindatava nõusolekul.

§ 78²². Uurimismeetmed

(1) Konkurentsiamet võib käesoleva seaduse § 78¹³ lõikes 3 sätestatud eesmärgist lähtuvalt tõendite kogumiseks kohaldada §-des 78²³ ja 78²⁵ sätestatud uurimismeetmeid.

(2) Konkurentsiamet võib uurimismeetme kohaldamiseks anda korraldusi.

(3) Kui Konkurentsiametil on uurimismeetme kohaldamisel õigus saada juurdepääs teabele või koguda teavet, hõlmab see igasugust teavet, sõltumata teabekandjast. Konkurentsiametil ei ole õigust nõuda juurdepääsu järelevalvealuse isiku ja tema lepingulise või riigi õigusabi korras nimetatud esindaja või muu käesoleva seaduse § 78¹⁹ lõikes 3 nimetatud haridusnõuetele vastava välise õigusnõustaja vahelisele konfidentsiaalsele teabevahetusele konkurentsijärelevalvemenetluses või sama menetluse esemega seotud varasemale konfidentsiaalsele teabevahetusele, samuti teabele, millele laieneb advokaadi kutsesaladuse kaitse advokatuuriseaduse §-s 45 ja § 43 lõikes 2 sätestatud ulatuses.

(4) Uurimismeetme kohaldamise aja, koha, selles osalenud Konkurentsiameti ametnike ja muude kohal viibinud isikute andmed ning uurimismeetme kohaldamise käigu ja selle vahetud tulemused talletab Konkurentsiamet. Talletusena võib kasutada pildi-, heli- ja videosalvestisi. Uurimismeetmele allutatud isikul võimaldatakse tutvuda talletusega ning teha uurimismeetme kohaldamise tingimuste, käigu ja tulemuste kohta avaldusi, mille Konkurentsiamet talletab.

(5) Uurimismeetme kohaldamise talletus loetakse samaväärseks protokolliga haldusmenetluse seaduse § 18 tähenduses.

(6) Uurimismeetme kohaldamisse võib Konkurentsiamet kaasata:

- 1) spetsialisti, kelle oskusi on vaja uurimismeetme toimetamiseks või kogutud teabe hindamiseks;
- 2) politsei, kui see on vajalik käesoleva seaduse §-s 78²³ sätestatud uurimismeetme eesmärgi saavutamiseks, sealhulgas uurimismeetme ettevalmistamiseks või kohaldamiseks, turvalisuse tagamiseks või vahetu sunni kohaldamiseks.

(7) Uurimismeetme kohaldamisel tutvustatakse uurimismeetmele allutatud isikule kohtu luba, kui see on meetme kohaldamiseks vajalik, meetme eesmärgi ja kavandatavat käiku ning

meetmes osalevate isikute menetluslikku seisundit, õigusi ja kohustusi ning hoiatatakse teda kohustuste rikkumisega kaasneva vastutuse eest. Kui käesoleva seaduse §-s 78²³ sätestatud uurimismeetme kohaldamise eesmärk on konkreetse teabe saamine, tehakse ettepanek see teave Konkurentsiametile üle anda.

(8) Uurimismeetmele allutatud isikul, kes ei ole järelevalvealune isik, on kohustus taluda tema suhtes käesolevas peatükis sätestatud alusel ja korras kohaldatavaid uurimismeetmeid.

(9) Uurimismeetme kohaldamisel teeb konkurentsiamet uurimisel vajalikust teabekandjast esimesel võimalusel koopia ning tagastab viivitamata teabekandja isikule, kellelt see ära võeti. Uurimismeetme kohaldamise käigus Konkurentsiameti poolt teabekandjalt talletatud teave hävitatakse, kui see ei ole menetluses enam vajalik ning ei ole teisiti kokku lepitud.

§ 78²³. Läbiotsimine

(1) Konkurentsiamet võib halduskohtu eelneval loal teha läbiotsimise järelevalvealuse isiku äriruumis või muus ehitises, sõidukis või maa-alal, kui on põhjendatud kahtlus, et läbiotsitavas kohas asub järelevalvealuse isikuga seotud äri- või raamatupidamisteave või muud konkurentsijärelevalvemenetluses asjakohased tõendid.

(2) Konkurentsiamet võib halduskohtu eelneval loal teha läbiotsimise advokaadi valduses. Advokaadi valduse läbiotsimist ei või toimetada advokaadi kutsesaladust sisaldavate andmete äravõtmise eesmärgil, välja arvatud siis, kui advokaati, advokaadibüroo töötajat või advokatuuri töötajat kahtlustatakse keelatud teo toimepanemises ning on alust arvata, et kutsesaladust sisaldavad andmed on seotud konkurentsijärelevalvemenetlusega. Advokaadi valduse läbiotsimisele kohaldatakse kriminaalmenetluse seadustikus advokaadi valduse läbiotsimise kohta sätestatud käesolevas lõikes sätestatud erisustega.

(3) Halduskohus võib läbiotsimise loas määrata, et Konkurentsiametil on õigus saada juurdepääs läbiotsimisele allutatud isikule arvutivõrgu vahendusel kättesaadavatele andmetele, kui on põhjendatud kahtlus, et seal võib olla järelevalvealuse isikuga seotud äri- või raamatupidamisteavet, mis on vajalik keelatud teo toimepanemise tuvastamiseks.

(4) Kui halduskohus on Konkurentsiametile andnud läbiotsimiseks loa, on Konkurentsiametil õigus:

1) ette teatamata siseneda läbiotsimise loas nimetatud kohta ning seal toimetada otsinguid läbiotsimise loas märgitud tõendite leidmiseks;

2) kopeerida või võtta pitseeritult kaasa läbiotsitavas kohas olevaid asitõendeid, andmekandjaid või nende koopiaid, millel võib olla järelevalvealuse isikuga seotud äri- ja raamatupidamisteave, mis on vajalik keelatud teo toimepanemise tuvastamiseks;

3) saada juurdepääs läbiotsimisele allutatud isikule arvutivõrgu vahendusel kättesaadavatele andmetele, kui halduskohus on seda oma loas märkinud, ja läbiotsimisel leitud andmekandjatel olevatele andmetele, ning seal sisalduvat teavet talletada;

4) pitseerida järelevalvealuse isiku äriruumi või selle osa, selles oleva teabekandja või muu eseme enda määratud tähtjaks, samuti keelata läbiotsimisele allutatud isikul käesoleva lõike punktis 3 nimetatud teabe muutmine ja hävitamine ning teabele juurdepääs ja sellele juurdepääsu takistamine;

5) kohustada läbiotsimise käigus järelevalvealust isikut või muud isikut viibima läbiotsimise juures ja nõuda neilt teavet käesoleva seaduse § 78²⁵ tingimustel ja korras, sealhulgas võib Konkurentsiamet isiku kohale kutsuda telefoni teel või muu tehnilise sidevahendi kaudu, andes kohale ilmuniseks piisava ajavaru;

(5) Konkurentsiamet võib kohustada läbiotsimisele allutatud isikut läbiotsimise käigus või pärast läbiotsimist ning enne seda, kui Konkurentsiamet asub pitseeritud teabekandjal oleva teabega tutvuma, märkima ära käesoleva seaduse § 78²² lõikes 3 nimetatud konfidentsiaalse teabevahetuse ja advokaadi kutsesaladusega kaitstud teabe läbiotsimiselt kaasa võetud või kopeeritud andmekandjalt, andes selleks mõistliku tähtaja. Isik märgib konfidentsiaalse

teabevahetuse Konkurentsiameti ettenähtud korras, eristades märgitava teabe võimalikult täpselt ning esitades igal üksikjuhul selgituse asjaolude kohta, millega seoses ta käsitleb teabevahetust konfidentsiaalsena. Kui Konkurentsiameti ja läbiotsimisele allutatud isiku vahel tekib vaidlus teabevahetuse konfidentsiaalsuse üle, lahendab vaidluse halduskohus oma määrusega Konkurentsiameti taotlusel, kuulates ära Konkurentsiameti ja läbiotsimisele allutatud isiku seisukohad ning tutvudes vaidlusaluse teabevahetusega ja vajadusel menetlustoimiku materjalidega. Halduskohtu määruse peale esitatud määruskaebuse lahendamisel tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa edasi kaevata.

(6) Konkurentsiamet kaasab läbiotsimisse kohaliku omavalitsuse esindaja, kui läbiotsimisele allutatud isik ei ole kohal ja tema kohale kutsumine käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 5 sätestatu kohaselt ei ole võimalik või tulemuslik.

(7) Kui läbiotsimisele allutatud järelevalvealune isik ei allu läbiotsimisel Konkurentsiameti korraldusele, võib Konkurentsiamet isiku poolt moodustatavale ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele kohaldada sunniraha käesoleva seaduse §-s 78³⁵ sätestatud korras ja määras.

(8) Kui läbiotsimisele allutatud muu isik kui järelevalvealune isik ei allu läbiotsimisel Konkurentsiameti korraldusele, võib Konkurentsiamet tema suhtes rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras kuni 9600 eurot.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1, 2 ja 4 sätestatud meetmete kohaldamiseks võib politsei kasutada vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu. Vahetut sundi kohaldab politsei oma kaalutlusel korrakaitseaduses sätestatud korras, arvestades käesoleva peatüki erisusi.

(10) Edasilükkamatul juhul, kui taotluse kirjalik vormistamine ei ole õigel ajal võimalik, võib Konkurentsiamet taotluse halduskohtule läbiotsimiseks esitada muus taasesitatavas vormis. Käesoleva lõike alusel esitatavas taotluses tuleb põhjendada, miks taotlus on edasilükkamatu.

§ 78²⁴. Halduskohtu luba

(1) Läbiotsimiseks annab loa halduskohus halduskohtumenetluse seadustiku haldustoiminguks loa andmise sätete alusel.

(2) Läbiotsimiseks loa andmisel hindab kohus, kas seaduses läbiotsimisele seatud eeldused on täidetud, sealhulgas, kas läbiotsimine on proportsionaalne.

(3) Halduskohtu loas märgitakse, kus ja mille otsimiseks ning millistele andmetele juurdepääsuks läbiotsimise luba on antud.

(4) Halduskohtu luba ei avaldata nii kaua, kui see ohustaks läbiotsimisega tõendite kogumist.

(5) Konkurentsiamet tutvustab läbiotsimiseks loa andvat kohtumäärust läbiotsimise algul isikule, kelle juures läbi otsitakse või läbiotsimise juures viibivale kohaliku omavalitsuse esindajale. Kui läbiotsimisele allutatud isik ei viibi läbiotsimise juures, toimetatakse talle halduskohtu luba kätte viivitamata pärast läbiotsimise algust.

(6) Käesoleva seaduse § 78²³ lõike 10 alusel esitatud edasilükkamatu taotluse võib halduskohus lahendada määrusega, milles kirjeldav ja põhjendav osa on ära jäetud. Sellisel juhul tuleb nõuetele vastav määrus vormistada hiljemalt 72 tunni jooksul. Kui halduskohus leiab, et taotlus ei ole edasilükkamatu, jätab halduskohus Konkurentsiameti taotluse käiguta ja annab tähtaja taotluse kirjalikuks vormistamiseks.

§ 78²⁵. Teabe nõudmine

(1) Konkurentsiamet võib kirjalikult või suuliselt nõuda järelevalvealuselt isikult või muult isikult teavet, mis on isikule kättesaadav, sealhulgas selgitusi. Konkurentsiamet võib teabenõudes määrata, milline juriidilisest isikust järelevalvealuse isiku juhtorgani liige on juriidilise isiku nimel kohustatud teabenõude suuliselt küsitluse teel täitma. Konkurentsiametil on õigus teavet nõuda ka riigiasutuselt ja kohaliku omavalitsuse üksuselt.

(2) Konkurentsiamet märgib teabenõudes nõude õigusliku aluse ja eesmärgi, täpsustab, milliste asjaolude ja faktide kohta teavet nõutakse, ning määrab kindlaks teabe esitamise tähtaja ja võimalikud sanktsioonid ebaõige või eksitava teabe esitamise eest. Teabenõudes tuleb märkida, millistel tingimustel on teabenõude adressaadil õigus teabenõude täitmisest keelduda. Teabenõue peab olema proportsionaalne ega tohi rikkuda posti, telefoni või muul üldkasutataval teel edastatavate sõnumite saladust.

(3) Teabenõude adressaadi õigusele teabe andmisest keelduda kohaldatakse käesoleva seaduse § 78¹⁷ lõike 7 punktides 4 ja 5 ning sama paragrahvi lõigetes 9 ja 10 sätestatud.

(4) Isiku suhtes, kellele on esitatud teabenõue, ei kohaldata haldusmenetluse seaduses eksperdi ja tunnistaja kohta sätestatud.

(5) Konkurentsiamet võib nõuda, et teave esitataks kirjalikult või suuliselt. Kui teavet nõutakse suuliselt küsitluse teel, võib Konkurentsiamet kohustada isikut ilmuma (kutse) teabe andmiseks ametiruumi ja talletab teabe andmise isikusamasuse tuvastamist võimaldaval viisil. Teabe esitamiseks, sealhulgas kutse peale ilmumiseks, antakse mõistlik aeg.

(6) Kui Konkurentsiamet nõuab, et teave esitataks kirjalikult:

1) esitab järelevalvealune isik teabe eesti keeles või koos tõlkega eesti keelde, välja arvatud juhul, kui tõlkimine oleks ilmselgelt ebaproportsionaalne, arvestades dokumendi keelt, sisu ja mahtu;

2) esitab muu isik kui järelevalvealune isik teabe keeles, mida ta valdab või milles teave on koostatud.

(7) Kui järelevalvealune isik ei allu teabenõude korraldusele, sealhulgas mõjuva põhjuseta ei ilmu kutse peale, võib Konkurentsiamet tema poolt moodustatavale ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele kohaldada sunniraha käesoleva seaduse §-s 78³⁵ sätestatud korras ja määras.

(8) Kui muu isik kui järelevalvealune isik ei allu teabenõude korraldusele, sealhulgas mõjuva põhjuseta ei ilmu kutse peale, võib Konkurentsiamet tema suhtes rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras kuni 9600 eurot.

§ 78²⁶. Ajutise konkurentsijärelevalvemeetme kohaldamine

(1) Konkurentsiamet võib ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele kohaldada ajutist konkurentsijärelevalvemeedet, kui esialgne teave viitab ettevõtja või ettevõtjate ühenduse poolt sellise keelatud teo toimepanemisele, millega kaasneb vahetult oht, et konkurents saab tõsist ja korvamatut kahju.

(2) Ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele ajutise konkurentsijärelevalvemeetme kohaldamiseks määrab Konkurentsiamet ettevõtjat või ettevõtjate ühendust moodustavale järelevalvealusele isikule kohustuse teha kindlaksmääratud tegu või sellest hoiduda. Selline kohustus peab olema proportsionaalne ja määratud kindlaks tähtjaks. Konkurentsiamet võib põhjendatud juhul tähtaega pikendada, kuid mitte kauemaks kui konkurentsijärelevalvemenetluse lõpetamiseni.

(3) Konkurentsiamet teavitab ajutisest konkurentsijärelevalvemeetmest teiste liikmesriikide konkurentsiasutusi ja Euroopa Komisjoni, kui meetet on kohaldatud konkurentsijärelevalvemenetluses, mille esemeks oleva keelatud teo toimepanemise tuvastamise korral peaks Konkurentsiamet kohaldama Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 101 või 102.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isik jätab talle määratud kohustuse täitmata, võib Konkurentsiamet tema poolt moodustatavale ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele kohaldada sunniraha käesoleva seaduse §-s 78³⁵ sätestatud korras ja määras.

§ 78²⁷. Arvamuse ja vastuväidete ärakuulamine

(1) Konkurentsiamet annab enne keelatud teo toimepanemise tuvastamist ning ajutise ja konkurentsijärelevalvemenetlust lõpetava konkurentsijärelevalvemeetme kohaldamist järelevalvealusele isikule võimaluse esitada määratud mõistliku tähtaja jooksul kirjalikult oma

arvamus ja vastuväited tema suhtes asjas koostatud etteheidete kohta. Järelevalvealuse isiku põhjendatud taotlusel annab Konkurentsiamet talle võimaluse esitada oma arvamus ja vastuväited suuliselt ja need talletatakse. Suuliselt arvamus ja vastuväidete esitamise tingimuste, käigu ja tulemuste kohta võimaldatakse järelevalvealusel isikul teha avaldusi, mis talletatakse.

(2) Konkurentsiamet võib keelatud teo toimepanemise tuvastamisel ning ajutise ja konkurentsijärelevalvemenetlust lõpetava konkurentsijärelevalvemeetme kohaldamisel tugineda üksnes nendele etteheidetele, mille kohta on järelevalvealusel isikul olnud võimalus esitada oma arvamus ja vastuväited.

(3) Konkurentsiamet esitab asjas koostatud etteheidet taotlejale käesoleva seaduse § 78¹⁵ tähenduses ja annab talle võimaluse esitada määratud mõistliku tähtaja jooksul kirjalikult oma arvamus ja vastuväited etteheidete kohta, mille puhul Konkurentsiamet kohaldaks konkurentsijärelevalvemeedet keelatud teo toimepanemise lõpetamiseks. Taotlejale ei anta arvamus ja vastuväidete esitamise võimalust, kui Konkurentsiamet lõpetab konkurentsijärelevalvemenetluse käesoleva seaduse § 78¹⁴ lõike 2 punkti 1 alusel.

(4) Konkurentsiamet esitab asjas koostatud etteheidet muule turuosalisele, kes on konkurentsijärelevalvemenetluses kaasatud, osas, mis tema õigusi puudutab, ning annab talle võimaluse esitada määratud mõistliku tähtaja jooksul kirjalikult oma arvamus ja vastuväited.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud juhul esitatakse etteheidet vormis, mis ei sisalda ärisaladust ega muud konfidentsiaalset teavet.

§ 78²⁸. Tõendamine konkurentsijärelevalvemenetluses

(1) Konkurentsiamet kogub keelatud teo ja muu käesolevas peatükis sätestatud rikkumise kohta nii rikkumise toimepanemist tõendavaid kui ka seda välistavaid tõendeid. Keegi ei ole kohustatud esitama end õigustavaid tõendeid, välja arvatud seaduses või Euroopa Liidu õiguses ette nähtud ulatuses.

(2) Ettevõtja või ettevõtjate ühenduse poolt keelatud teo või muu käesolevas peatükis sätestatud rikkumise toimepanemist peab tõendama Konkurentsiamet. Kahtlused tõlgendatakse ettevõtja või ühenduse kasuks.

(3) Konkurentsiamet lähtub tõendatud või üldtuntud asjaoludest. Ühelgi tõendil ei ole ette kindlaksmääratud jõudu. Tõendeid hinnatakse nende kogumis.

(4) Konkurentsijärelevalvemenetluses ei või tugineda teabele, mis on saadud jälitustegevust kasutades või isiku põhiõigusi rikkudes.

§ 78²⁹. Konkurentsijärelevalvemenetluse lõpetamine

(1) Konkurentsijärelevalvemenetlus lõpeb konkurentsijärelevalvemeedet kohaldava otsuse kättetoimetamisega või menetluse lõpetamisega käesolevas peatükis sätestatud muul alusel. Kui konkurentsijärelevalvemenetlus on alanud §-s 78¹⁵ nimetatud taotluse lubatavaks tunnistamisega, ei lõpe menetlus taotluse tagasivõtmisega.

(2) Konkurentsiametil on õigus tuvastada keelatud teo toimepanemine ettevõtja või ettevõtjate ühenduse poolt ning kohaldada sellele ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele konkurentsijärelevalvemeedet. Keelatud teo toimepanemise tuvastamine ja kõik konkurentsijärelevalvemeetmed peavad sisalduma ühes otsuses, sealhulgas peab keelatud teo tuvastamine sisalduma nimetatud otsuse resolutiivosas.

(3) Keelatud teo ettevõtja või ettevõtjate ühenduse poolt toimepanemise tuvastamiseks tuleb Konkurentsiametil tuvastada selle toimepanemine ettevõtjat või ettevõtjate ühendust moodustava järelevalvealuse isiku poolt.

§ 78³⁰. Kohustuse võtmise heakskiitmine

- (1) Ettevõtja või ettevõtjate ühendus võib Konkurentsiameti heakskiidul võtta kohustuse Konkurentsiameti väljendatud konkurentsiprobleemide lahendamiseks. Kohustuse võtmise heakskiitmine Konkurentsiameti poolt lõpetab konkurentsijärelevamenetluse.
- (2) Kui Konkurentsiameti hinnangul on konkurentsijärelevamenetlus võimalik lõpetada kohustuse võtmise heakskiitmisega, kuid järelevaalsele isikule ei ole veel etteheiteid esitatud, annab Konkurentsiamet järelevaalsele isiku ettepanekul talle esialgse ülevaate konkurentsiprobleemidest, mille on põhjustanud isiku poolt moodustatav ettevõtja või ettevõtjate ühendus. Kohustuse võtmiseks esitab järelevaalse isik kirjaliku taotluse, mis on piisavalt põhjalik, et võimaldada Konkurentsiametil hinnata selles pakutud kohustuse sobivust nimetatud konkurentsiprobleemide lahendamiseks.
- (3) Kui järelevaalse isik soovib kohustuse võtta pärast talle etteheidete esitamist, peab kohustuse võtmise taotlus olema piisavalt põhjalik, et võimaldada Konkurentsiametil hinnata selles pakutud kohustuse sobivust etteheidete kõrvaldamiseks.
- (4) Konkurentsiamet võib kohustuse järelevaalsele isikule siduvaks muuta pärast teiste turuosaliste arvamuse küsimist. Kohustuse võib siduvaks muuta kindlaksmääratud tähtjaks. Kohustuse võtnud isik peab Konkurentsiametit teavitama kohustuse täitmisest Konkurentsiameti määratud ajal ja tingimustel. Kohustuse täitmise kontrollimiseks on Konkurentsiametil õigus kasutada käesolevas peatükis sätestatud uurimismeetmeid.
- (5) Konkurentsiamet võib kohustuse võtmise heakskiitmisega lõpetatud konkurentsijärelevamenetluse omal algatusel või taotluse alusel uuendada, kui:
- 1) asjaolud, millel menetluse lõpetamine põhines, on olulisel määral muutunud;
 - 2) kohustuse võtnud isik ei täida võetud kohustust;
 - 3) kohustus kiideti heaks menetlusosaliste esitatud ebatäieliku, ebaõige või eksitava teabe alusel.
- (6) Kui kohustuse võtnud isik jätab kohustuse täitmata, võib Konkurentsiamet tema poolt moodustatavale ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele kohaldada sunniraha käesoleva seaduse §-s 78³⁵ sätestatud korras ja määras.

§ 78³¹. Konkurentsijärelevamenetluse lõpetamine kokkuleppega

- (1) Konkurentsijärelevamenetluses, mille esemeks on kartell, võib Konkurentsiamet järelevaalsele isikuga konkurentsijärelevameetmetes kokku leppida.
- (2) Kui Konkurentsiameti hinnangul on konkurentsijärelevameetmetes kokku leppimine võimalik:
- 1) selgitab ta kartellis osalenud ettevõtjaid ja ettevõtjate ühendusi moodustavatele järelevaalsele isikutele kokkuleppe võimalust, järelevaalsele isiku õigusi selles ning kokkuleppe sõlmimise tagajärgi;
 - 2) annab järelevaalsele isikutele tähtaja, mille jooksul võib kirjalikult Konkurentsiametile teada anda oma soovist alustada läbirääkimistega konkurentsijärelevameetmete üle.
- (3) Kui kartellis osalenud ettevõtja moodustavad mitu järelevaalsele isikut, tuleb neil endi seast läbirääkimistel osalemiseks valida esindaja.
- (4) Konkurentsiamet esitab kokkuleppeläbirääkimisteks tähtaegselt soovi avaldanud järelevaalsele isikule või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud järelevaalsele isikute esindajale asjas koostatud etteheited koos asjakohaste tõenditega ja ettepaneku nende poolt moodustatavale ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele kartellis osalemise eest kohaldatavate konkurentsijärelevameetmete ja võimalikus väärteomenetluses taotletava trahvi suuruse kohta.
- (5) Konkurentsiamet võib kokkuleppeläbirääkimised katkestada, kui ta jõuab järeldusele, et kokkuleppe saavutamine on ebatõenäoline.

(6) Kokkuleppeläbirääkimiste tulemusel esitab järelevalvealune isik või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul järelevalvealuste isikute esindaja Konkurentsiametile viimase poolt määratud tähtaja jooksul kokkuleppe sõlmimise kirjaliku taotluse, mis sisaldab:

- 1) kartelli põhjalikku kirjeldust, sealhulgas teavet mõjutatud kaupade kohta ja kartelli geograafilist ulatust;
 - 2) selget ja ühemõttelist tunnistust, et ettevõtja või ettevõtjate ühendus on kartellis osalenud ja vastutab selle eest, sealhulgas kartellis osalemise perioodi ja järelevalvealuse isiku või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul järelevalvealuste isikute rolli selles;
 - 3) kinnitust, et järelevalvealune isik või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul järelevalvealused isikud on nõus Konkurentsiametiga läbiräägitud konkurentsijärelevalvemeetmete kohaldamisega;
 - 4) kinnitust, et järelevalvealusalune isik või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul järelevalvealused isikud on teadlikud asjas nende suhtes koostatud etteheidetest ning neile on antud võimalus esitada etteheidete kohta oma arvamus ning vastuväited;
 - 5) kinnitust, et järelevalvealune isik või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul järelevalvealused isikud loobuvad õigusest vaidlustada ettevõtja või ettevõtjate ühenduse kartellis osalemine ja selle eest kohaldatavad kokkulepitud konkurentsijärelevalvemeetmed.
- (7) Kui kokkuleppe sõlmimise taotlus vastab käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud nõuetele ja selles esitatud teabe õigsuses ei ole alust kahelda, kinnitab Konkurentsiamet kokkuleppe läbiräägitud konkurentsijärelevalvemeetmete kohaldamisega.
- (8) Kui kokkuleppe sõlmimise taotlus ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud nõuetele, võib Konkurentsiamet jätta kokkuleppe kinnitamata või anda tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.
- (9) Kui Konkurentsiamet katkestab läbirääkimised või ei kinnita kokkulepet või järelevalvealune isik või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul järelevalvealuste isikute esindaja ei esita kokkuleppe sõlmimise taotlust või võtab esitatud taotluse tagasi, jätkatakse konkurentsijärelevalvemenetlust üldises korras. Sellisel juhul ei tohi Konkurentsiamet läbirääkimiste käigus ega kokkuleppe sõlmimise taotluses esitatud teavet edasises konkurentsijärelevalvemenetluses ega väärteomenetluses kasutada.
- (10) Käesoleva paragrahvi lõike 6 punkti 5 alusel antud kinnitus loobuda õigusest vaidlustada konkurentsijärelevalvemeetmed võtab isikult õiguse konkurentsijärelevalvemeetmeid loobumise ulatuses vaidlustada. Kinnitus ei hõlma loobumist vaidlustamisõigusest ulatuses, milles meetmed ei vasta Konkurentsiametiga läbiräägitule.“;

§ 78³². Paranduslik makse

- (1) Paranduslik makse on Konkurentsiameti ja järelevalvealuse isiku vahel käesoleva seaduse paragrahvis 78³¹ kohases kokkuleppes kokku lepitud rahasumma, mille järelevalvealune isik peab tasuma riigi tuludesse.
- (2) Parandusliku makse tasumise tähtaja määravad Konkurentsiamet ja järelevalvealune isik kindlaks kokkuleppega, kuid see ei või olla pikem kui kaks aastat.
- (3) Kui järelevalvealune isik tähtaja jooksul paranduslikku makset täielikult ei tasu, võib Konkurentsiamet konkurentsijärelevalvemenetluse uuendada.

§ 78³³. Keelatud teo toimepanemise lõpetamine

- (1) Keelatud teo toimepanemise lõpetamiseks võib Konkurentsiamet ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele kohaldada käitumuslikku või struktuurset meedet.
- (2) Käitumusliku või struktuurse meetme kohaldamiseks määrab Konkurentsiamet ettevõtjat või ettevõtjate ühendust moodustavale järelevalvealusele isikule kohustuse teha kindlaksmääratud tegu või sellest hoiduda. Kohustus peab olema keelatud teo toimepanemise tõhusaks lõpetamiseks vajalik ja proportsionaalne.

(3) Konkurentsiamet võib järelevalvealusele isikule määrata kohustuse likvideerida osalus konkureerivas äriühingus, võõrandada ettevõtte või teha muu struktuurne muudatus üksnes juhul, kui keelatud teo toimepanemist ei ole samaväärselt võimalik lõpetada vähem koormava kohustusega.

(4) Järelevalvealune isik, kellele Konkurentsiamet on käesoleva paragrahvi alusel määranud kohustuse, peab Konkurentsiametit teavitama kohustuse täitmisest Konkurentsiameti määratud ajal ja tingimustel. Kohustuse täitmise kontrollimiseks on Konkurentsiametil õigus kasutada käesolevas peatükis sätestatud uurimismeetmeid.

(5) Kui järelevalvealune isik jätab käesoleva paragrahvi alusel määratud kohustuse täitmata, võib Konkurentsiamet isiku poolt moodustatavale ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele kohaldada sunniraha käesoleva seaduse §-s 78³⁵ sätestatud korras.

(6) Konkurentsiamet võib haldusakti, millega määrati järelevalvealusele isikule käesoleva paragrahvi alusel kohustus, kehtetuks tunnistada, eelkõige kui määratud kohustus ei täida Konkurentsiameti hinnangul oma eesmärki.

§ 78³⁴. Menetlus- ja vorminõuete rikkumise tagajärjed ning kohtulik kontroll

(1) Konkurentsijärelevameetme kehtetuks tunnistamist võib menetlus- või vorminõuete rikkumise põhjendusel nõuda juhul, kui see rikkumine võis mõjutada asja otsustamist või sellega kaasnes meetme adressaadi õiguste oluline rikkumine.

(2) Rikkumise, sealhulgas keelatud teo toimepanemise tuvastamise õiguspärasust hinnates teostab halduskohus täiemahulise kontrolli.

§ 78³⁵. Sunniraha määr ja kohaldamise kord

(1) Käesolevas peatükis sätestatud alusel ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele kohaldatava sunniraha päevamääraks on kuni viis protsenti ettevõtja või ettevõtjate ühenduse keskmisest päevasest üleilmsest kogukäibest sunniraha kohaldamisele eelneval majandusaastal.

(2) Ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele sunniraha kohaldamiseks rakendab Konkurentsiamet sunniraha ettevõtjat või ettevõtjate ühendust moodustava järelevalvealuse isiku suhtes asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras käesolevas paragrahvis sätestatud erisustega. Kui Konkurentsiamet rakendab sunniraha mitmele ettevõtjale või ettevõtjate ühendust moodustavale järelevalvealusele isikule, vastutavad nad sunniraha tasumise eest solidaarselt.

(3) Sunnirahahoiatuses märgib Konkurentsiamet sunniraha päevamäära ülempiiri, mis ei tohi ületada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud maksimaalset päevamäära. Lõpliku sunniraha päevamäära, mis ei tohi ületada eelnimetatud ülempiiri, märgib Konkurentsiamet sunniraha rakendamise aktis.

(4) Konkurentsiamet võib sunniraha rakendada alates kohustuse täitmise päevast või päevast, kui Konkurentsiamet peab vajalikuks sunniraha päevamäära ülempiiri tõsta. Rakendatava sunniraha summa arvutab Konkurentsiamet, korrutades lõpliku sunniraha päevamäära päevade arvuga sunnirahahoiatuses märgitud vabatahtliku täitmise tähtaja möödumisest kuni kohustuse täitmiseni või sunniraha päevamäära suurendamiseni, ja märgib selle sunniraha rakendamise aktis.

(5) Kohustuse täitmine ei välista vabatahtliku täitmise tähtaega ületanud päevade eest sunniraha rakendamist.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud sunniraha rakendamise akt on sunniraha sissenõudmise aluseks olev haldusakt täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 11 tähenduses.

§ 78³⁶. Menetluskulude hüvitamine

(1) Konkurentsiamet võib järelevalvealuselt isikult nõuda põhjendatud tõlkekulude hüvitamist, kui konkurentsijärelevalvemenetluses on tuvastatud keelatud tegu, mille on toime pannud isiku poolt moodustatud ettevõtja või ettevõtjate ühendus. Kui Konkurentsiamet nõuab tõlkekulude hüvitamist mitmelt ettevõtjalt või ettevõtjate ühendust moodustavalt järelevalvealuselt isikult, vastutavad nad kulude hüvitamise eest solidaarselt.

(2) Konkurentsiamet määrab hüvitamisele kuuluvad tõlkekulud kindlaks haldusaktiga. Nimetatud haldusakt on täitedokument täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 21 tähenduses. Täitedokumendile lisab kinnituse otsuse täidetavuse kohta Konkurentsiamet.

§ 78³⁷. Konkurentsijärelevalvemenetluse tagamine

(1) Konkurentsijärelevalvemenetluse tagamiseks võib Konkurentsiamet taotleda halduskohtult järelevalvealuse isiku lõpetamise, ühinemise, jagunemise või muu ümberkujundamisega seotud tehingute ja toimingute keelamist.

(2) Menetluse tagamise meetme otsustamisel arvestab kohus avalikku huvi ja järelevalvealuse isiku õigusi ning hindab järelevalvemenetluse perspektiive ja menetluse tagamise meetmete rakendamise ettenähtavaid tagajärgi.

(3) Kohus lahendab taotluse konkurentsijärelevalvemenetluse tagamiseks halduskohtumenetluse seadustiku 27. peatüki sätete kohaselt.

(4) Halduskohtu määrus, millega kohus kohaldab konkurentsijärelevalvemenetluse tagamise meetmeid, toimetatakse viivitamatult kätte järelevalvealusele isikule ja edastatakse Tartu maakohtu registriosakonnale.

(5) Kui kohus ei ole määranud teisiti, kehtib keeld konkurentsijärelevalvemenetluse eseme suhtes lõpliku otsuse tegemiseni ja kui väärteomenetluse alustamine konkurentsijärelevalve esemeks olnud teo suhtes ei ole seaduse kohaselt välistatud, siis veel üks kuu selle järel.

(6) Järelevalvealuse isiku taotlusel kontrollib halduskohus konkurentsijärelevalvemenetluse tagamise meetmete jätkuvat põhjendatust, kui meetmete rakendamisest või meetmete põhjendatuse viimasest kontrollist on möödunud mitte vähem kui kuus kuud. Konkurentsijärelevalvemenetluse tagamise meetmete jätkuva põhjendatuse kontrolliks võib halduskohus nõuda selgitusi Konkurentsiametilt ja tutvuda menetlustoimikuga.

(7) Kui vajadus konkurentsijärelevalvemenetluse tagamise meetmete rakendamiseks ära langeb, tühistab kohus või Konkurentsiamet menetluse tagamise meetmed viivitamata ja teatab sellest Tartu Maakohtu registriosakonnale ja järelevalvealusele isikule.

§ 78³⁸. Menetluslane teabevahetus

(1) Kui konkurentsijärelevalvemenetluse läbiviimisel on ilmnenu teave süüteotunnustega teo toimepanemise kohta, teeb Konkurentsiamet selle prokuratuurile, uurimisasutusele või kohtuvälisele menetlejale kättesaadavaks. Teavet ei edastata, kui teave saadi teise riigi või riikide ühenduse konkurentsiasutuselt tingimusel, et seda süüteomenetluses ei kasutata.

(2) Kui prokuratuurile, uurimisasutusele või kohtuvälisele menetlejale on ilmnenu teave, mis viitab keelatud teo toimepanemisele, teeb ta selle Konkurentsiametile kättesaadavaks, kui see ei kahjusta süüteomenetlust.

§ 78³⁹. Menetluslane koostöö spetsialisti ja teise haldusorganiga

(1) Kui Konkurentsiamet kaasab käesoleva seaduse § 78²² lõike 6 punkti 1 alusel uurimismeele kohaldamiseks spetsialisti või ametiabi korras teise haldusorgani, täidavad nad neile antud ülesannet Konkurentsiameti juhtimisel ja nimel. Ülesande täitmisel on neil õigus töödelda isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, ja edastada neid Konkurentsiametile, kui see on vajalik nendele antud ülesande täitmiseks konkurentsijärelevalvemenetluses.

(2) Konkurentsiamet vastutab uurimismeeetmele allutatud isiku ees meetme kohaldamisse kaasatud spetsialisti ja teise haldusorgani tekitatud kahju eest ning lahendab tema tegevuse peale esitatud vaided.

(3) Käesoleva seaduse § 78²² lõike 6 punkti 1 alusel kaasatud spetsialisti taandamisele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse §-s 10 sätestatut.

§78⁴⁰. Menetluslane koostöö politseiga

(1) Kui Konkurentsiamet kaasab käesoleva seaduse § 78²² lõike 6 punkti 2 alusel uurimismeeetme kohaldamisse politsei, on politseil õigus:

1) kohaldada käesoleva seaduse §-s 78²³ sätestatud uurimismeeetmet Konkurentsiameti juhtimisel ja nimel, sealhulgas anda uurimismeeetme kohaldamiseks korraldusi;

2) saada teavet riigiasutusest ja kohaliku omavalitsuse üksuselt ning töödelda isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, kui see on vajalik käesoleva seaduse § 78²² lõike 6 punktis 2 nimetatud ülesande täitmiseks;

3) edastada Konkurentsiametile isikuandmeid, kui need on Konkurentsiametile vajalikud käesoleva seaduse §-s 78²³ sätestatud uurimismeeetme kohaldamiseks.

(2) Konkurentsiamet teavitab Politsei- ja Piirivalveametit käesoleva seaduse § 78²² lõike 6 punkti 2 alusel politsei kaasamise vajadusest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Teavitus peab sisaldama politsei kaasamise eesmärki, läbiotsimise kavandatud aega ning läbiotsimise kohtade ja läbiotsimisele allutatud isikuga seotud füüsiliste isikute arvu. Kaasabi osutamise täpsemad tingimused ja aeg lepitakse kokku vastavalt Konkurentsiameti ning Politsei- ja Piirivalveameti vahelisele koostöökokkuleppele.

(3) Konkurentsiamet hüvitab Politsei- ja Piirivalveametile politsei kaasamisest tekkinud kulud kuluarvestuse alusel. Kulu suurus peab olema põhjendatud ja tõendatud.

(4) Konkurentsiamet vastutab uurimismeeetmele allutatud isiku ees meetme kohaldamisse kaasatud ametnike ja töötajate tekitatud kahju eest ning lahendab nende tegevuse peale esitatud vaided.

9³. peatükk

KOOSTÖÖ EUROOPA LIIDUS

§78⁴¹. Nõukogu määruse 1/2003/EÜ rakendamine

(1) Konkurentsiamet võib nõukogu määruse 1/2003/EÜ artikli 22 lõikes 1 sätestatud eesmärgil ja tingimustel kohaldada käesoleva seaduse §-des 78²³ ja 78²⁵ sätestatud uurimismeeetmeid.

(2) Kui Euroopa Komisjon on Konkurentsiametilt taotlenud nõukogu määruse 1/2003/EÜ artikli 22 lõike 2 alusel ettevõtja või ettevõtjate ühenduse kontrollimist, teeb Konkurentsiamet seda käesoleva seaduse §-s 78²³ sätestatu kohaselt.

(3) Nõukogu määruse 1/2003/EÜ artikli 21 lõike 1 tingimustel ja korras kontrolli teostamiseks annab Euroopa Komisjonile loa halduskohus halduskohtumenetluse seadustiku haldustoiminguks loa andmise sätete alusel.

(4) Euroopa Komisjonile osutab nõukogu määruse 1/2003/EÜ artikli 20 lõike 6 ja artikli 21 lõike 4 alusel kaasabi politsei. Kaasabi osutamisel võib politsei kasutada vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu. Vahetut sundi kohaldatakse korrakaitse seaduses sätestatud korras, arvestades nõukogu määruse 1/2003/EÜ erisusi.

§ 78⁴². Uurimismeeetme kohaldamine teise liikmesriigi konkurentsiasutuse nimel ja huvides

(1) Konkurentsiamet võib lisaks nõukogu määruks 1/2003/EÜ sätestatule teise liikmesriigi konkurentsiasutuse taotlusel kohaldada käesoleva seaduse §-des 78²³ ja 78²⁵ sätestatud uurimismeeetmeid kõnealuse asutuse nimel ja huvides, et tuvastada, kas ettevõtja või ettevõtjate

ühendus on allunud selle teise liikmesriigi kohaldatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1, mille eesmärk on anda liikmesriikide konkurentsiasutustele volitused, et tulemuslikumalt tagada konkurentsiniormide täitmine ja et tagada siseturu nõuetekohane toimimine (ELT L 11, 14.01.2019, lk 3–33), artiklite 6 ja 8–12 kohastele uurimismeetmetele või samade artiklite kohaselt antud korraldustele ja tehtud otsustele. Uurimismeetmele allutatud isikul on tema suhtes uurimismeetme kohaldamisel kõik käesoleva seaduse 9². peatükis sätestatud järelevalvealuse isiku asjakohased õigused.

(2) Käesoleva seaduse §-s 78²³ sätestatud uurimismeetme kohaldamisse ja §-s 78²⁵ sätestatud küsitluse läbiviimisse kaasab Konkurentsiamet teise liikmesriigi konkurentsiasutuse taotlusel nimetatud asutuse ametniku ja temaga kaasas oleva sama asutuse määratud isiku, kui Konkurentsiamet kohaldab uurimismeedet nõukogu määruse 1/2003/EÜ artikli 22 alusel selle teise liikmesriigi konkurentsiasutuse nimel ja huvides.

§ 78⁴³. Piiriülene teabevahetus

(1) Konkurentsiamet võib käesoleva seaduse § 78⁴³ lõikes 1 nimetatud eesmärgil uurimismeetme kohaldamisel kogutud teabe esitada teise liikmesriigi konkurentsiasutusele, kelle nimel ja huvides uurimismeedet kohaldatai. Kui kõnealune asutus on Konkurentsiameti nimel ja huvides samal eesmärgil kohaldanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1 artiklite 6–9 kohaseid uurimismeetmeid, võib Konkurentsiamet nende käigus kogutud teabe sellelt asutuselt vastu võtta ja kasutada nõukogu määruse 1/2003/EÜ artikli 12 tingimustel.

(2) Konkurentsiamet võib nõukogu määruse 1/2003/EÜ artiklis 12 sätestatud teabevahetuse korras edastada teise liikmesriigi konkurentsiasutusele leebuse kohaldamise taotluse või selle temalt vastu võtta ja seda kasutada üksnes:

- 1) leebusetaotleja nõusolekul või
- 2) kui konkurentsiasutus, kellele teise liikmesriigi konkurentsiasutus leebuse kohaldamise taotluse edastab, on sama rikkumist puudutava leebuse kohaldamise taotluse saanud samalt leebusetaotlejalt, tingimusel et teabevahetuse ajal ei saa leebusetaotleja tagasi võtta teavet, mille ta on esitanud konkurentsiasutusele, kellele teise liikmesriigi konkurentsiasutus teabevahetuse korras leebuse kohaldamise taotluse esitab.

§ 78⁴⁴. Dokumendi piiriülene teatavaks tegemine ja kättetoimetamine

Teise liikmesriigi konkurentsiasutuse taotlusel teeb Konkurentsiamet viivitusega selle asutuse nimel haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras isikule teatavaks või toimetab kätte järgmised isikule adresseeritud dokumendid:

- 1) asjas, mille esemeks on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 101 või 102 keelatud teo toimepanemine, koostatud etteheited ja samu artikleid kohaldav otsus;
- 2) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 või 102 täitmise tagamisel antud korraldus või tehtud otsus, mis tuleb teise liikmesriigi õiguse kohaselt adressaadile teatavaks teha või kätte toimetada;
- 3) muu asjakohane Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 101 või 102 kohaldav dokument, sealhulgas dokument, mis seondub teise liikmesriigi konkurentsiasutuse trahviotsuse või sunnirahaotsuse täitmisega.

§ 78⁴⁵. Trahvi- ja sunnirahaotsuse piiriülene täitmine

(1) Teise liikmesriigi konkurentsiasutuse taotlusel esitab Konkurentsiamet viivitusega selle asutuse nimel kohtutäiturile täitmiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1 artiklite 13 ja 16 kohasest jõustunud või täidetavast otsusest tuleneva nõude juhul, kui kõnealune asutus on pärast oma liikmesriigi territooriumil mõistlike jõupingutuste tegemist kindlaks teinud, et ettevõtjal või ettevõtjate ühendusel, kellele trahv või sunniraha on

kohaldatud, puuduvad selles teises liikmesriigis piisavad vahendid nõude täitmiseks. Muul juhul võib Konkurentsiamet nimetatud otsusest tuleneva nõude teise liikmesriigi konkurentsiasutuse nimel jätta täitmiseks esitamata.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlus koos samas lõikes nimetatud otsuse koopiaga on Eestis tunnustamiseta täitmisele kuuluv välisriigi kohtu lahend täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 5 tähenduses või Eestis tunnustamiseta täitmisele kuuluv välisriigi ametlik dokument sama lõike punkti 5¹ tähenduses.

(3) Välisvääringus teise liikmesriigi käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõue arvutatakse täitemenetluses ümber eurodesse Euroopa Keskpanga päevakursi alusel samas lõikes nimetatud otsuse tegemise päeva seisuga.

(4) Teise liikmesriigi käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsusest tuleneva nõude täitmise aegumisele kohaldatakse selle teise liikmesriigi õigust.

§ 78⁴⁶. Taotlus piiriüleseks teatavaks tegemiseks, kättetoimetamiseks ja täitmiseks

(1) Käesoleva seaduse §-s 78⁴⁵ ja § 78⁴⁶ lõikes 1 nimetatud taotlus peab olema esitatud koos koopiaga §-s 78⁴⁵ nimetatud dokumendist, mille teatavaks tegemist või kättetoimetamist taotletakse, või koos koopiaga § 78⁴⁶ lõikes 1 nimetatud otsusest, mille täitmist taotletakse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlus peab sisaldama:

1) isiku, kellele dokument on adresseeritud, või võlgniku nime, teadaolevat aadressi ning muid identifitseerimist võimaldavaid andmeid;

2) asjakohaste faktiliste ja muude asjaolude kokkuvõtet;

3) dokumendi, mille teatavaks tegemist või kättetoimetamist taotletakse, või otsuse, mille täitmist taotletakse, koopia kokkuvõtet;

4) Konkurentsiameti kontaktandmeid;

5) teise liikmesriigi õigusest tulenevat tähtaega, mille jooksul peab dokument olema teatavaks tehtud või kätte toimetatud või otsus täidetud.

(3) Käesoleva seaduse § 78⁴⁶ lõikes 1 nimetatud taotlus peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatule sisaldama veel:

1) teavet otsuse kohta, mille täitmist taotletakse;

2) kuupäeva, millal otsus, mille täitmist taotletakse, jõustus või muutus täidetavaks;

3) trahvi või sunniraha summat;

4) asjakohasel juhul teavet selle kohta, milliseid mõistlikke jõupingutusi on teise liikmesriigi konkurentsiasutus teinud selleks, et otsust oma liikmesriigi territooriumil täita.

(4) Käesoleva seaduse §-s 78⁴⁵ ja § 78⁴⁶ lõikes 1 nimetatud taotlus peab olema eesti keeles. Konkurentsiameti nõusolekul võib taotlus olla muus keeles. Vajaduse korral võib Konkurentsiamet või kohtutäitur taotluse esitanud teise liikmesriigi konkurentsiasutuselt nõuda käesoleva seaduse lõikes 1 nimetatud koopia tõlkimist eesti keelde.

§ 78⁴⁷. Keeldumine piiriülesest teatavaks tegemisest, kättetoimetamisest ja täitmisest

(1) Konkurentsiamet keeldub käesoleva seaduse §-s 78⁴⁵ nimetatud taotluse alusel isikule samas paragrahvis nimetatud dokumendi teatavaks tegemisest või selle kättetoimetamisest või § 78⁴⁶ lõikes 1 nimetatud taotluse alusel samas lõikes nimetatud otsuse täitmisele esitamisest, kui:

1) taotlus ei vasta §-s 78⁴⁷ sätestatud nõuetele või

2) dokumendi teatavaks tegemine või kättetoimetamine või otsuse täitmine oleks ilmselgelt vastuolus Eesti avaliku korraga.

(2) Konkurentsiamet teavitab teise liikmesriigi konkurentsiasutust käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud keeldumisest.

§ 78⁴⁸. Piiriülese koostööga seotud kulud

(1) Konkurentsiametil on õigus nõuda käesoleva seaduse §-des 78⁴³–78⁴⁵ sätestatud koostöö käigus tekkinud mõistlike kulude hüvitamist nimetatud paragrahvides sätestatud koostööks taotluse esitanud teise liikmesriigi konkurentsiasutuselt.

(2) Kui kohtutäituril ei õnnestu käesoleva seaduse § 78⁴⁶ lõikes 2 nimetatud täitedokumenti täita, võib ta täitekulude tasumist nõuda sissenõudjalt.

§ 78⁴⁹. Piiriülese koostöö kohtualluvus ja kohaldatav õigus

(1) Asi allub teise liikmesriigi kohtule ja sellele kohaldatakse selle teise liikmesriigi õigust, kui asja esemeks on:

1) käesoleva seaduse §-s 78⁴⁵ nimetatud teise liikmesriigi dokumendi või § 78⁴⁶ lõikes 1 nimetatud teise liikmesriigi otsuse õiguspärasus või

2) käesoleva seaduse § 78⁴⁶ lõikes 1 nimetatud taotluse nõuetele vastavus.

(2) Asi allub Eesti kohtule ja sellele kohaldatakse Eesti õigust, kui asja esemeks on:

1) käesoleva seaduse §-s 78⁴⁵ nimetatud teise liikmesriigi dokumendi Eesti territooriumil teatavaks tegemise või kättetoimetamise õiguspärasus või

2) kaebus kohtutäituri otsuse või tegevuse peale täitemenetluses, mida viiakse Eesti territooriumil läbi käesoleva seaduse § 78⁴⁶ lõikes 1 nimetatud teise liikmesriigi otsuse täitmiseks.

§ 78⁵⁰. Konkurentsiameti taotlus piiriüleseks koostööks

Käesolevas peatükis sätestatud teise liikmesriigi konkurentsiasutuselt Konkurentsiametile esitatud piiriülese koostöö taotlusega samadel tingimustel ja korras võib ka Konkurentsiamet esitada taotluse teise liikmesriigi konkurentsiasutusele või asjakohasel juhul teise liikmesriigi muule pädevale asutusele, kui Konkurentsiamet peab vajalikuks teises liikmesriigis saavutada sama tulemus, mida teise liikmesriigi konkurentsiasutus soovib käesolevas peatükis sätestatud taotlusega saavutada Eesti territooriumil.“;

16) Muuta elnõu § 1 punkti 44 ja sõnastada see järgmiselt:
„seadust täiendatakse §-dega 87¹ ja 87² järgmises sõnastuses:

„87¹. Konkurentsijärelevamenetluse rakendamine

(1) *Käesoleva seaduse § 78¹³ jõustumisel* käimasolev kriminaalmenetlus, mille esemeks on karistusseadustiku §-s 400 sätestatud kuritegu, lõpetatakse menetleja määrusega ja kriminaalmenetluses kogutud tõendid edastatakse konkurentsiametile konkurentsijärelevamenetluse alustamise otsustamiseks. Lõpetatud kriminaalmenetluse esemeks oleva teo aegumine jätkub väärteomenetluses.

(2) *Käesoleva seaduse § 78¹³ jõustumisel* võimaliku konkurentsialase rikkumise suhtes käimasolev riikliku järelevalve või haldusjärelevalve menetlus jätkub konkurentsijärelevamenetlusena käesoleva seaduse sätete kohaselt. Konkurentsiamet teavitab menetluskorra muutumisest menetlusosalisi, selgitades neile ühtlasi nende õigusi ja kohustusi konkurentsijärelevamenetluses.

(3) Muudes menetlustes kogutud tõendeid võib kasutada konkurentsijärelevamenetluses juhul, kui selliste tõendite kasutamine on konkurentsijärelevamenetluses lubatav.

§ 87². Konkurentsijärelevamenetluse regulatsiooni järelhindamine

Justiitsministeerium analüüsib 2030. aasta 1. juuniks konkurentsijärelevamenetluse eesmärgipärasust ja rakendamisega kaasnenud mõjusid ning esitab vajadusel ettepanekud regulatsiooni muutmiseks.“;

17) Muuta elnõu § 2 punkti 1 ja sõnastada see järgmiselt:

„1) paragrahvi 28 lõiget 1 täiendatakse punktiga 14¹ järgmises sõnastuses:

„14¹) konkurentsijärelevalvemenetluses tehtud jõustunud otsuse, millega tuvastatakse keelatud teo toimepanemine, kohustatakse see lõpetama või kiidetakse heaks kohustuse võtmine.“;

18) Muuta eelnõu § 2 punkti 3 ja sõnastada see järgmiselt:

„3) paragrahvi 36 lõiget 1 täiendatakse punktiga 13 järgmises sõnastuses:

„13) konkurentsijärelevalvemenetluses tehtud jõustunud otsuseid, milles tuvastatakse keelatud teo toimepanemine, kohustatakse see lõpetama või kiidetakse heaks kohustuse võtmine.“;

19) Kustutada eelnõu § 4 punkt 2 ja lugeda senine punkt 3 punktiks 2;

20) Muuta eelnõu § 6 ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 6. Karistusseadustiku muutmine

1) Paragrahvi 14 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Juriidilise isiku vastutuselevõtmine ei eelda ega välista süüteo toimepannud füüsilise isiku vastutuselevõtmist, kui seaduses on ette nähtud ka füüsilise isiku vastutus.“;

2) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„Seadusega võib konkreetsete süütegude kohta ette näha erisusi käesolevas paragrahvis sätestatust.“;

3) paragrahvi 81 täiendatakse lõikega 4³ järgmises sõnastuses:

„(4³) Konkurentsiseaduses võib konkurentsialaste väärtegude aegumistähtaaja peatumise osas ette näha erisusi.“;

4) paragrahv 400 tunnistatakse kehtetuks.“;

21) Muuta eelnõu § 12 ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 12. Väärteomenetluse seadustiku muutmine

Väärteomenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 30 lõike 1 punktist 4 jäetakse välja sõna „alaealine“;

2) paragrahvi 31² lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „Keskkonnaamet“ sõnaga „Konkurentsiamet“.